

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

เนื้อหาสำหรับการวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงสภาพ ปัญหา และแนวทางการส่งเสริมการใช้ภาษาอาหรับ : กรณีศึกษา วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ซึ่งเป็นวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาถึงสภาพ ปัญหา และแนวทางการส่งเสริมการใช้ภาษาอาหรับในวิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และเป็นการค้นคว้าถึงขั้นตอนการดำเนินการของการเผยแพร่ หลักสูตรการสอน ตลอดจนโครงการและกิจกรรมต่างๆที่ได้ทำมาที่ได้สอดคล้องกับการใช้ภาษาอาหรับ ซึ่งมีรายละเอียดและขั้นตอนการทำวิธีการวิจัยดังนี้

- 3.1 ผู้ที่ให้ข้อมูลสำคัญ
- 3.2 แบบแผนการวิจัย
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย
- 3.4 วิธีการเก็บและรวบรวมข้อมูลต่างๆ
- 3.5 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับมา

3.1 ผู้ที่ให้ข้อมูลสำคัญ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการแบ่งประชากรผู้ซึ่งให้ข้อมูลสำคัญ โดยมีการแบ่งประชากรและกลุ่มตัวอย่างตามจำนวนข้อมูลที่จะทำการวิจัย ทั้งนี้ เนื่องจากประเด็นในการทำวิจัยนั้นมีจำนวนประชากรที่ต่างกัน ผู้วิจัยจึงขอแบ่งประเด็นออกตามหัวข้อหลัก ดังนี้

3.1.1 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญของการวิจัย

การวิจัยเชิงสำรวจนี้ เป็นการวิจัยเพื่อประชากรทั้งหมด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรู้ถึงทัศนคติของกลุ่มประชากรนั้นๆ โดยแบ่งออกเป็นดังนี้

3.1.1.1 ผู้บริหารวิทยาลัยอิสลามศึกษา

3.1.1.2 นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ ณ วิทยาลัยอิสลามศึกษา โดยเน้น

นักศึกษาแผนกวิชาอิสลามศึกษาหลักสูตรนานาชาติ

3.1.1.3 จำนวนรายวิชาที่ทำการสอนโดยใช้ภาษาอาหรับตลอดหลักสูตร

3.1.1.4 คณาจารย์ที่รับผิดชอบการเรียนการสอนในวิชาภาษาอาหรับโดยเฉพาะ

3.1.1.5 นักศึกษาที่ผ่านโครงการเผยแพร่ภาษาอาหรับของวิทยาลัยอิสลามศึกษา

3.1.1.6 ด้านวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างนั้นผู้วิจัยจะใช้วิธีการเลือกเฉพาะและเจาะจงไปยังผู้ที่ทำงานในโครงการต่างๆ ที่เป็นโครงการเชิงพัฒนาภาษาอาหรับ

3.2 แบบแผนการวิจัย

แผนการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แผนการวิจัยในสองแบบแผนด้วยกัน ทั้งนี้เพื่อความครอบคลุมของเนื้อหาและความถูกต้องของการวิจัยที่สุด ซึ่งแบบแผนของการวิจัยมีดังนี้

3.2.1 การศึกษาวิจัยเชิงเอกสาร ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้เรียบเรียงจากบทความที่ถูกต้อง ซึ่งเรียบเรียงจาก อัลกุรอาน อัลหะดีษ รวมทั้งตำราต่างๆที่เป็นของบรรดา อุลามะฮฺสมัยต่างๆและแม้กระทั่งบรรดาอุลามะฮฺร่วมสมัย ตลอดจนวารสารต่างๆที่ได้ถูกตีพิมพ์ออกมา และงานวิจัยต่างๆ ที่ได้มีบรรดานักวิจัยก่อนหน้านี้ได้ทำการวิจัยออกมาและใกล้เคียงกับงานวิจัยของผู้วิจัยเอง และทั้งนี้ ผู้วิจัยก็ไม่ได้ละทิ้งข้อมูลต่างๆที่ได้มาจากอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งทั้งหมดนี้ก็ได้มีจุดประสงค์โดนอกเสียจากว่า เพื่อให้ได้มาซึ่งความใกล้เคียงและความถูกต้องของทฤษฎีต่างๆเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาต่อไป

3.2.2 การศึกษาวิจัยเชิงภาคสนาม ผู้วิจัยได้สนใจที่จะเก็บข้อมูลโดยการสังเกต ไม่ว่าจะเป็นการคลุกคลีกับกลุ่มของประชากรตัวอย่าง ในด้านการสัมภาษณ์แบบเจาะจง การสัมภาษณ์แบบกลุ่ม การรับฟังความคิดเห็นต่างๆของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และทั้งนี้ก็ยังได้เพิ่มจากความรู้จากประสบการณ์ในด้านสถานการณ์จริงๆที่ได้ประสบมา

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

3.3.1 ชนิดของเครื่องมือ

เครื่องมือที่จะใช้สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งชนิดของข้อมูลโดยการแบ่งออกเป็นสองรูปแบบด้วยกัน ดังต่อไปนี้

3.3.1.1 การสัมภาษณ์บุคคลต่างๆที่เป็นระดับแกนนำในการบริหารวิทยาลัยอิสลามศึกษาหรือพัฒนาหลักสูตรรวมทั้งโครงการต่างๆ ที่เป็นเชิงเผยแพร่ภาษาอาหรับให้แก่วิทยาลัยอิสลามศึกษา ซึ่งกลุ่มนี้ที่ได้ถูกกล่าวไว้ ณ ข้อมูลของกลุ่มประชากรตัวอย่าง การสัมภาษณ์ ณ ตรงนี้เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลตามความเป็นจริง โดยได้มาซึ่งข้อมูลตรงและจำกัดตามที่ผู้วิจัยต้องการ

3.3.1.2 การจัดทำกลุ่มย่อย (Focus Group) ซึ่งการสัมภาษณ์กลุ่มย่อยนี้เป็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกในเนื้อหาของผู้ที่เคยเข้าร่วมหรือผู้ที่เคยผ่านโครงการต่างๆมาแล้ว

3.3.2 การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่จะใช้ในการเก็บข้อมูลวิจัยครั้งนี้ โดยผู้วิจัยได้รวบรวมจากการให้คำสัมภาษณ์ของกลุ่มผู้ก่อตั้งวิทยาลัยอิสลามศึกษา รวมทั้งทิศทางการของวิทยาลัยอิสลามศึกษาที่ได้ถูกกล่าวไว้ในพันธกิจที่ได้สอดคล้องกับหัวข้อวิจัย

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ

การเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆที่ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอใช้หลักการเก็บข้อมูลดังต่อไปนี้

3.4.1 การสังเกต

การสังเกตของผู้วิจัย เป็นการสังเกตทั่วไปแบบมีส่วนร่วม โดยมีการเก็บเกี่ยวข้อมูลที่อยู่รอบๆตัวที่ตรงกับหัวข้อวิจัยและบางครั้ง ผู้วิจัยได้เข้าไปคลุกคลีในวิทยาลัยอิสลามศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงที่สุดเพื่อป้องกันความผิดพลาดของข้อมูลและการเอนเอียงของข้อมูลวิจัย

3.4.2 การสัมภาษณ์เชิงลึก

การสัมภาษณ์เชิงลึกนั้น ผู้วิจัยจัดการสัมภาษณ์กลุ่มต่างๆที่เป็นระดับแกนนำที่มีข้อมูลสภาพ ปัญหา และแนวทางการส่งเสริมการใช้ภาษาอาหรับของวิทยาลัยอิสลามศึกษา โดยมีการจัดการสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

3.4.2.1 สัมภาษณ์ผู้บริหารวิทยาลัยอิสลามศึกษา ถึงพันธกิจและวิสัยทัศน์ต่อแนวทางการส่งเสริมภาษาอาหรับ ที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของพันธกิจหลักในการจัดตั้งวิทยาลัยอิสลามศึกษา จำนวน 2 คน

3.4.2.2 สัมภาษณ์ผู้ดูแลโครงการของวิทยาลัยอิสลามศึกษาที่เป็นโครงการเชิงส่งเสริมภาษาอาหรับ เพื่อทราบถึงข้อมูลเชิงลึกในด้านการจัดโครงการ ผลลัพธ์ และข้อปัญหาที่เกิดขึ้นในการส่งเสริมภาษาอาหรับผ่านตัวโครงการ จำนวน 3 คน

3.4.2.3 สัมภาษณ์คณาจารย์ที่มีความเกี่ยวข้องในด้านการส่งเสริมภาษาอาหรับของวิทยาลัยอิสลามศึกษาโดยตรง ไม่ว่าจะเป็นคณาจารย์ที่เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรของสาขาวิชาและคณาจารย์ที่มีความเกี่ยวข้องกับโครงการของวิทยาลัยอิสลามศึกษา จำนวน 3 คน

3.4.2.4 สัมภาษณ์นักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการของวิทยาลัยอิสลามศึกษา เพื่อทราบถึงข้อได้เปรียบ จุดเด่นและจุดด้อย รวมถึงวิธีการเรียนการสอนที่สวรจะเป็น ทั้งนี้เพื่อตอบใจทยในส่วนของการความต้องการของผู้รับข้อมูลโดยตรง

การสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มดังกล่าว เพื่อให้ได้ความคิดริเริ่มของท่านเหล่านั้น รวมทั้งกระบวนการต่างๆที่สานต่อความคิด สานต่อนโยบายและสานต่อเจตนารมณ์ของท่านเหล่านั้นให้เป็นจริง ซึ่งการสัมภาษณ์ครั้งนี้ก็เพื่อหาจุดร่วมกันในเป้าหมายต่างๆที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบัน

3.4.3 การสนทนากลุ่ม

การสนทนากลุ่มนั้น เป็นการสนทนาเพื่อหาจุดต่อ ยอดแข็ง ความได้เปรียบและความเสียเปรียบในสิ่งที่เกิดขึ้น ทั้งนี้เพื่อดูข้อมูลในเชิงประจักษ์ที่เกิดขึ้นจริง และผลตอบรับของนักศึกษาหรือผู้เข้าร่วมต่างๆที่มีต่อกิจกรรมของวิทยาลัยอิสลามศึกษาที่ได้ดำเนินการไปแล้ว ซึ่งการจัดทำการสนทนากลุ่มเป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถดึงข้อมูลต่างๆที่ผู้วิจัยต้องการเป็นอย่างดี

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงคุณภาพในการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยเรื่องนี้ โดยวิเคราะห์ข้อมูลที่ผู้วิจัยได้รับมาผู้วิจัยจะนำมาจัดเป็นกระบวนการใหม่ โดยนำข้อมูลต่างๆ มาศึกษาถึงความสอดคล้องกับงานวิจัยหรือเอกสารอื่นๆที่ผ่านมา ซึ่งรวมถึงทฤษฎีต่างๆที่เกี่ยวข้องด้วย ทั้งนี้จะเป็นการวิเคราะห์โดยจำแนกข้อมูลหลักๆ ดังต่อไปนี้

3.5.1 การวิเคราะห์เนื้อหาที่รวบรวมด้านการเรียนการสอน หลักสูตร จำนวนวิชาที่สอนด้วยภาษาอาหรับ และคณาจารย์ที่มีพื้นฐานภาษาอาหรับเป็นอย่างดี จนเป็นต้นแบบและสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงด้านภาษา

3.5.2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของนักศึกษา ที่นักศึกษาได้คลุกคลีกับภาษาโดยตรง ซึ่งอัตราการคลุกคลีตรงนี้จะเป็นตัวแปรสำคัญสำหรับนักศึกษาที่ได้รับจากวิทยาลัยอิสลามศึกษาหรือเปล่า

3.5.3 วิเคราะห์ตามงบประมาณของโครงการต่างๆที่ได้รับ ซึ่งการวิเคราะห์ตามงบประมาณตรงนี้คือ โครงการที่มีงบประมาณมาก จะเกิดประสิทธิผลมากน้อยเพียงใด เนื่องจากในกรณีที่งบประมาณมาก ก็ย่อมมีเวลาจัดโครงการให้เดินตามรูปแบบและนโยบายที่ตั้งไว้มากขึ้น ประสิทธิภาพที่ได้รับมาก็อาจจะมากขึ้นตามลำดับ ซึ่งอาจจะแตกต่างกับโครงการที่ได้รับงบประมาณน้อย ก็ย่อมมีสภาพขาดความสมดุลในการดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจจะกระทบกับผลที่จะได้รับตามลำดับ

วิเคราะห์ตามสถานการณ์ของวิทยาลัยอิสลามศึกษา ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยทำเป็นเชิงเปรียบเทียบระหว่างองค์กรหรือสถาบันที่มีหลักสูตรเหมือนกันหรือคล้ายคลึงกัน เพื่อดูถึงความสำเร็จของแต่ละสถาบันหรือแต่ละองค์กรได้รับ ทั้งนี้ วิธีนี้สามารถหาจุดด้วยและจุดแข็งระหว่างกัน เพื่อสร้างสายที่สามซึ่งเป็นสายที่ถูกคัดเลือกข้อดีและสกัดจุดด้อย เพื่อเสริมสร้างบทบาทในด้านการพัฒนาภาษาอาหรับที่พึงประสงค์ต่อไป

Prince of Songkla University
Pattani Campus